

SİRKÜLER SAYI: 2025/062

17.03.2025

TÜRKİYE'DE FAALİYETTE BULUNAN DİSTRİBÜTÖR, SATIŞ ACENTESİ VE KOMİSYONCULARIN KAPSAMA GİREN İŞLEMLERİNE TUTAR B UYGULANMAYACAKTIR

Güncel uluslararası vergi arenasında şu an en çok tartışılan konu, şüphesiz ki Sütun 2 (Pillar Two), yani küresel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisidir. Bununla beraber; Sütun 1 kapsamında Tutar A ve Tutar B'ye ilişkin çalışmalar OECD ve Kapsayıcı Çerçeve Ülkeler (IF) nezdinde devam etmektedir. Sirkülerimiz, Sütun 1 Kapsamında "Tutar A" ve "Tutar B" kavramlarını özetleyip Türkiye'nin bu gelişmeler karşısındaki güncel pozisyonunu açıklamayı amaçlamaktadır.

1. Sütun 1 Ana Çerçevesi Nedir?

8 Ekim 2021 tarihinde, OECD/G20 Kapsayıcı Çerçevesine üye 136 ülke tarafından yayımlanan bildiriye, çok uluslu işletmelerin vergilendirilmesine yönelik iki sütunlu bir çözüm üzerinde mutabakata varıldığı ifade edilmiştir. **Birinci Sütun (Pillar 1)**, kaynak ülkede iş yeri bulunmayan çok uluslu işletmelerin dijital faaliyetlerinden elde ettikleri gelirlerin bir kısmının pazar (kaynak) ülkelerinde vergilendirilmesine imkan tanımaktadır.

İkinci Sütun (Pillar 2) ise küresel asgari kurumlar vergisi oranını düzenlemektedir.

2. Sütun 1 - Tutar A Nedir?

Sütun 1 ile birlikte düzenlemede yer alan "Tutar A" uygulaması ile **konsolide ciro su yıllık 20 milyar Avronun üzerinde** (10 milyar Avroya indirilmesi öngörülmektedir) ve **kâr marjı %10'un üzerinde** olan çok uluslu işletmelerin kârlarının daha adil bir şekilde

vergilendirilmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda, kâr marjı %10'un üzerinde olan işletmelerin, faaliyette bulunduğu pazar ülkelerinde 1 milyon Avro ve üzeri gelir elde etmesi durumunda (gayri safi yurtiçi hasılası 40 milyar Avro olan gelişmekte olan ülkelerde 250 bin Avro ve üstü), bu oran üzerindeki **artık kârın %25'inin gelire dayalı bir dağıtım anahtarı kullanılarak ilgili pazar ülkelerine tahsis edilmesi ve vergiye tabi tutulması** sağlanmaktadır.

Tutar A yürürlüğe girdiğinde, Dijital Hizmet Vergisi (DHV) gibi tek taraflı vergilerin kaldırılması beklenmektedir. Çünkü bu düzenleme, özellikle dijital ekonomi ve teknoloji devleri gibi geleneksel vergi kurallarına tabi olmayan büyük şirketlerin vergilendirilmesini sağlamayı amaçlamaktadır.

Tutar A'nın uygulanması bu kapsamda hazırlanan **Çok Taraflı Sözleşme (Multilateral Convention)**'nin yürürlüğe girmesi ile gerçekleşecektir. Ancak şu an itibari ile henüz bu sözleşmenin taraf olduğu ülkelerin sözleşme ile ilgili çekinceleri ve müzakereler devam etmektedir. Sözleşmenin yürürlüğe girmesiyle birlikte, ülkelerin tek taraflı uyguladıkları DHV ve benzeri vergilerin kaldırılması gerekecektir. Bu nedenle, Sütun 1'in Türkiye'de yürürlüğe girmesi durumunda, Türkiye'de uygulanan DHV'nin kaldırılacağını söyleyebiliriz.

Türkiye dahil birçok ülke, ABD ile yaptığı geçiş dönemi anlaşmalarında, Pillar 1 uygulanmaya başlayana kadar geçici olarak DHV almaya devam edebileceğini belirlemiştir.¹ Ancak Pillar 1'in uygulanması şu an için beklemede olduğundan dolayı, ülkeler bu vergiyi kaldırmayı geciktirebilir. Özetle, Pillar 1 tam olarak devreye girdiğinde DHV kaldırılacak, ancak uygulama tarihine kadar ülkeler bu vergiyi almaya devam edebileceklerdir.

3. Sütun 1 - Tutar B Nedir?

Sütun 1 - Tutar B, herhangi bir grup ya da şirket büyüklüğü minimum eşiği olmaksızın, belirli koşulları sağlayan çok uluslu şirketler (ÇUŞ)'i ilgilendiren yeni bir uluslararası vergi kuralları bütünü olup, temel pazarlama ve dağıtım faaliyetlerinde transfer fiyatlandırması ilkelerinin uygulanmasını basitleştirmeyi ve kolaylaştırmayı amaçlamaktadır. Basitleştirilmiş yaklaşım olarak da anılan bu yaklaşım, hem vergi idareleri hem de çok uluslu işletmeler için vergide uyum yükünü azaltarak, vergi idaresi kapasitesi sınırlı olan ülkeler için kaynak kullanımını etkinliğini arttırmayı hedeflemektedir. Tutar B'nin uygulanması en genel olarak, tanıma giren şirketler için Faiz ve Vergi Öncesi Kâr (EBIT) marjlarının belirlenmiş kriterlere göre yeniden tespit edilmesini içerir ve detaylı bir karşılaştırmalı analiz (benchmark) gerektirmemektedir.

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD)/G20 Matrah Aşındırma ve Kâr Aktarımı (BEPS) Projesi kapsamında Kapsayıcı Çerçeve (Inclusive Framework) tarafından geliştirilen İki Sütunlu Yaklaşımın ilk sütunu olan "Sütun 1 (Pillar One)"de yer alan Tutar B (Amount B) ile ilgili çalışmaların ilk aşaması, OECD'nin internet sitesinde 19 Şubat 2024 tarihinde yayımlanan ve içeriği "OECD Çok Uluslu İşletmeler ve Vergi İdareleri için Transfer Fiyatlandırması Rehberi"ne dahil edilen bir Rapor ile tamamlanmıştır.

¹ <https://home.treasury.gov/news/press-releases/jy0503>

4. Türkiye'nin Tutar B'ye İlişkin Tutumu

İlgili yaklaşım Türkiye'deki mükelleflerden satış ve pazarlama faaliyeti yürüten şirketleri ilgilendirmemektedir. Zira Gelir İdaresi Başkanlığı internet sitesinden yayımlanan 7 Mart 2025 tarihli duyuruda, ülkemizde faaliyette bulunan distribütör, satış acentesi ve komisyoncuların kapsama giren işlemlerine Tutar B uygulanmayacağı açıklanmıştır.

Türkiye, zaten OECD tarafından Tutar B'nin uygulanmasının önerildiği Kapsanan Vergi İdareleri (Covered Jurisdiction) listesindeki 66 ülkeden biri değildir. Ancak, bu liste dahilinde olmayan ülke idarelerinin de Tutar B'yi kendi mevzuatlarında zorunlu ya da güvenli liman uygulaması olarak belirleme hakkı bulunmaktaydı.

Bununla beraber kapsanan ülkelerde iştiraki olan Türk şirketlerinin bu ülkelerdeki gelişmeleri yakinen takip etmeleri gerekmektedir. Türkiye'nin kapsayıcı çerçeve üye ülkesi olarak karşı ülkede Tutar B yaklaşımını kabulünün koşulu, bu ülke ile aralarında ikili vergi anlaşması olmasıdır. Bu durumda karşı ülkede Tutar B'nin mevzuata girmesi durumunda bu yöntem dahilinde belirlenecek finansal sonuçların Türkiye Gelir İdaresi tarafından kabulü beklenmektedir.

2025 yılında Sütun 1 çalışmaları ile ilgili güncellemeleri sizlerle paylaşmaya devam edeceğiz.

Saygılarımızla,

**DENGE İSTANBUL YEMİNLİ
MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.**

(*) Sirkülerlerimizde yer verilen açıklamalar sadece bilgilendirme amaçlıdır. Tereddüt edilen hususlarda kesin işlem tesis etmeden önce konusunda uzman bir danışmandan görüş ve destek alınması tavsiyemiz olup; sadece sirkülerlerimizdeki açıklamalar dayanak gösterilerek yapılacak işlemler sonucunda doğacak zararlardan müşavirliğimiz sorumlu olmayacaktır.

(**) Sirkülerlerimiz hakkında görüş, eleştiri ve sorularınız için aşağıda bilgileri yer alan uzmanlarımıza yazabilirsiniz.

Gökçe GÜCÜYENER
SMMM
Forvis Mazars, Ortak